

การสร้างมาตรการทางสังคมเพื่อการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

กรณีศึกษา ตำบลคอรุม จังหวัดอุดรธานี

Building The Social Measures Management On Tourism Sustainable Case Study In Korum District, Uttaradit Province

วารภรณ์ อัสวลาภสกุล,วารภรณ์ อุทัยพันธ์ ,
ชัยภูมิ ชนะภัย,วิชัย เชื้อพิสุทธิ์กุล,นฤภรณ์ พิมมมงคล,
ปาริชาติ บุญเรือง ,วัชระ แต่งเทศ และ กชกร เขียวอรุณ
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

**Waraporn Atsawalapsakun , Waraporn Au-sab
Chaiyaphum Chanaphai, Wichai Chuapisutkun ,Naruporn Pimmongkol,
Parichat Boonrueang, Watchara Tangted and Kochakron Kiewarun
Uttaradit Rajabhat University, Thailand**

Corresponding Author, E-mail : waraporn.ajnan@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาบริบทภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมของชุมชนคอรุมที่เป็นมาตรการทางสังคมเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว 2) เพื่อส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชนและหน่วยงานภาคีมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวโดยการสร้างมาตรการทางสังคมเพื่อจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของตำบลคอรุมจังหวัดอุดรธานี และ 3) เพื่อสร้างมาตรการทางสังคมเพื่อจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของตำบลคอรุมจังหวัดอุดรธานี กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่น โฮมสเตย์ และร้านอาหารในพื้นที่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแนวทางการสัมภาษณ์ และแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล จากนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 100 คน ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสังคมศาสตร์

ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรการทางสังคมเพื่อจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนกรณีศึกษาตำบลคอรุมจังหวัดอุดรธานีซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญจำนวน 11 หมวดได้แก่ 1) การจัดสร้างและการจัดการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว 2) การรักษาคุณภาพและสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว 3) การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว 4) การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว 5) การพัฒนาการบริการท่องเที่ยว 6) การจัดบริการที่พัก 7) การพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยว 8) การสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้ทางการท่องเที่ยว 9) การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว 10) การสร้างสินค้าทางการท่องเที่ยว 11) การรักษาความปลอดภัยของการท่องเที่ยวและบทเฉพาะกาล

คำสำคัญ: มาตรการทางสังคม; ความร่วมมือ; การจัดการแหล่งท่องเที่ยว

Abstracts

This research utilizes mixed methodologies. It aims first, to study the context of Korum's local wisdom and culture as social measures to manage tourism; second, to promote all involved parties, such as local leaders and partnered organizations, to participate in tourism management by creating social measures to create sustainable tourism management for Korum subdistrict, Uttaradit; and third, to create social measures for sustainable tourism management for Korum subdistrict, Uttaradit. The target groups of the research are, highly qualified Thai tourists, local leaders, directors of local administration organizations, locals, homestays operators, and local restaurant owners. The instrument of the research are interviews and survey. This study collects data from 100 Thai tourists. The qualitative data was analyzed through content analysis process. And the quantitative data was analyzed through averages, using a sociological computer application.

The results are the requirement of key informant to management on tourism cooperation in Social measures management on tourism sustainable Case study in Korum District, Uttaradit Province, consists of main point 11 sections of 1) Establish and improve the tourism 2) Tourism environment preserving 3) Tourism management 4) Tourism activities 5) Tourism service developing 6) Accommodation management. 7) Staffs developing for tourism business. 8) Establish and disseminate the tourism knowledge. 9) Disseminate and public the tourism. 10) Tourism commodity. 11) Tourism security and provision.

Keywords: Social Measures; Cooperation; Tourism Management

บทนำ

การท่องเที่ยวในปัจจุบันถือเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของโลกและเป็นที่ยอมรับกันเกือบทุกประเทศว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้หลักเข้าสู่ประเทศซึ่งอยู่ในอันดับ 1 - 3 จาก 10 อันดับแรกในอุตสาหกรรมสำคัญของประเทศนั้นๆ องค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวประกอบด้วยกิจกรรมซึ่งสามารถแยกออกเป็น 4 ส่วนคือ 1) กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำเที่ยวโดยตรงได้แก่กิจกรรมการขนส่งที่พักรถบริการนำเที่ยวแหล่งท่องเที่ยว 2) กิจกรรมเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการท่องเที่ยวได้แก่กิจกรรมทางบันเทิงพักผ่อนสินค้าที่ระลึก 3) กิจกรรมบริการอื่นๆเช่นสถานบริการน้ำมันร้านอาหารของชำกิจกรรมการรักษาพยาบาลและเสริมสร้างสุขภาพเป็นต้นและ 4) กิจกรรมการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวและบุคลากรการท่องเที่ยว

ประเทศไทยถือได้ว่ามีศักยภาพสูงสุดในประเทศแถบอาเซียนในด้านการท่องเที่ยวเนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวด้านธรรมชาติประเพณีวัฒนธรรมที่มีความเป็นมาช้านานมากยิ่งขึ้นที่ประเทศอื่นจะเลียนแบบทั้งศักยภาพทรัพยากรด้านบุคลากรท่องเที่ยวกล่าวคือมีลักษณะเด่นเป็นเอกลักษณ์ด้านการบริการหรือที่เรียกว่าสยามเมืองยิ้มสร้างความประทับใจให้กับชาวต่างชาติที่เดินทางมาเยือนครั้งแรกแล้วกลับมาอีกเป็นครั้งที่ 2

และที่ 3 ด้วยความประทับใจสร้างรายได้ให้ประเทศและประชาชนจำนวนมากนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพราะสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างครบวงจรทั้งความงดงามของธรรมชาติมีความพร้อมด้วยระบบอำนวยความสะดวกที่ทันสมัยเหมาะสมกับค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไปด้วยศักยภาพดังกล่าวข้างต้นทำให้เกิดการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวตามมาเพื่อรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นในทุกๆ ปี

ตำบลคอรัมเป็นตำบลที่อยู่ห่างจากตัวจังหวัดอุดรดิตริต์ 48 กิโลเมตรซึ่งเป็นตำบลที่เป็นพื้นที่ที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนานมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมีภาษาถิ่นที่แตกต่างกันภายในตำบลเดียวกันเช่นวัฒนธรรมของชาวเวียงจันทร์ในพื้นที่ของหมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 6 บ้านกองโคมีประเพณีแห่ต้นผึ้งประเพณียกธงซึ่งประเพณีทั้งหมดที่กล่าวมาเป็นประเพณีสำคัญของประชาชนในตำบลคอรัมนอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เช่นพิพิธภัณฑวัดขวางชัยภูมิวัดเอกราชและมีผลิตภัณฑ์ที่มีแห่งเดียวในจังหวัดอุดรดิตริต์คือน้ำตาลมะพร้าวเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้ที่สนใจได้นำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเองได้อีกทั้งยังสามารถสร้างรายได้ให้ครัวเรือนอีกด้วย (องค์การบริหารส่วนตำบลคอรัม, 2561 : ออนไลน์)

ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงศึกษาถึงปัญหาข้อบกพร่องบางประการเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวในตำบลคอรัมจังหวัดอุดรดิตริต์เพื่อหาข้อตกลงร่วมกันอันนำมาสู่การสร้างมาตรการทางสังคมเพื่อการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในตำบลคอรัมจังหวัดอุดรดิตริต์ให้ได้มาตรฐานในการบริการนักท่องเที่ยวและสามารถคุ้มครองนักท่องเที่ยวให้ได้รับความเป็นธรรมในการได้รับการบริการ

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาบริบทภูมิปัญญาท้องถิ่นวัฒนธรรมของชุมชนคอรัมที่เป็นมาตรการทางสังคมเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว
- 2) เพื่อส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้นำชุมชนและหน่วยงานภาคีมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวโดยการสร้างมาตรการทางสังคมเพื่อการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของตำบลคอรัมจังหวัดอุดรดิตริต์และ
- 3) เพื่อสร้างมาตรการทางสังคมเพื่อการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของตำบลคอรัมจังหวัดอุดรดิตริต์

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed-Methods) ของการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้คือนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวในตำบลคอรุม ผู้นำ/ผู้ทรงคุณวุฒิระดับชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องข้องกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ผู้นำชุมชนผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้านอาหารโฮมสเตย์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ 1) นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในตำบลคอรุมจังหวัดอุดรดิตถ์จำนวน 100 คนโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) 2) ผู้นำ/ผู้ทรงคุณวุฒิระดับชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องข้องกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวบนพื้นที่ตำบลคอรุมจังหวัดอุดรดิตถ์จำนวน 5 คนโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) 3) ผู้นำชุมชนผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโฮมสเตย์ร้านอาหารและประชาชนในตำบลคอรุมทำการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane', 1973 : 727-728) จำนวน 384 คน จากจำนวนประชากรทั้งสิ้น 9,526 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ตำบลคอรุมจังหวัดอุดรดิตถ์ดังนี้

1) การสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในตำบลคอรุมจังหวัดอุดรดิตถ์โดยใช้แบบสอบถามเพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการทางสังคมระเบียบกติกาคือข้อตกลงร่วมกันในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวบนพื้นที่ตำบลคอรุมจังหวัดอุดรดิตถ์

2) สัมภาษณ์ผู้นำ/ผู้ทรงคุณวุฒิของตำบลคอรุมจังหวัดอุดรดิตถ์โดยใช้แนวทางการสัมภาษณ์ (Interview guide) เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้รู้เกี่ยวกับมาตรการทางสังคม ระเบียบกติกาคือข้อตกลงร่วมกันในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวบนพื้นที่ตำบลคอรุมจังหวัดอุดรดิตถ์

3) ประชุมสัมมนาระดมความคิด (Brain Stromming) กับผู้นำชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของตำบลคอรุมจังหวัดอุดรดิตถ์และภาคีเครือข่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องข้องกับการจัดการท่องเที่ยวผู้นำสถานศึกษาและผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวครอบคลุมพื้นที่ของตำบลคอรุมจังหวัดอุดรดิตถ์เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการทางสังคมระเบียบกติกาคือข้อตกลงร่วมกันในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวบนพื้นที่ตำบลคอรุมจังหวัดอุดรดิตถ์

4) เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้นำชุมชนผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโฮมสเตย์และร้านอาหารในพื้นที่โดยใช้แบบสอบถามเพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการทางสังคมระเบียบกติกาคือข้อตกลงร่วมกันในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวบนพื้นที่ตำบลคอรุมจังหวัดอุดรดิตถ์โดยคณะนักวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

5) ดำเนินการยกร่างมาตรการทางสังคมเพื่อการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนกรณีศึกษาตำบลคอรุมจังหวัดอุดรดิตถ์โดยนักวิชาการทางด้านนิติศาสตร์และนักวิชาการทางด้านการท่องเที่ยวจำนวน 3 คนเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ถ้อยคำต่าง ๆ ที่ถูกบรรจุอยู่ในร่างมาตรการทางสังคมเพื่อการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนกรณีศึกษาตำบลคอรุมจังหวัดอุดรดิตถ์

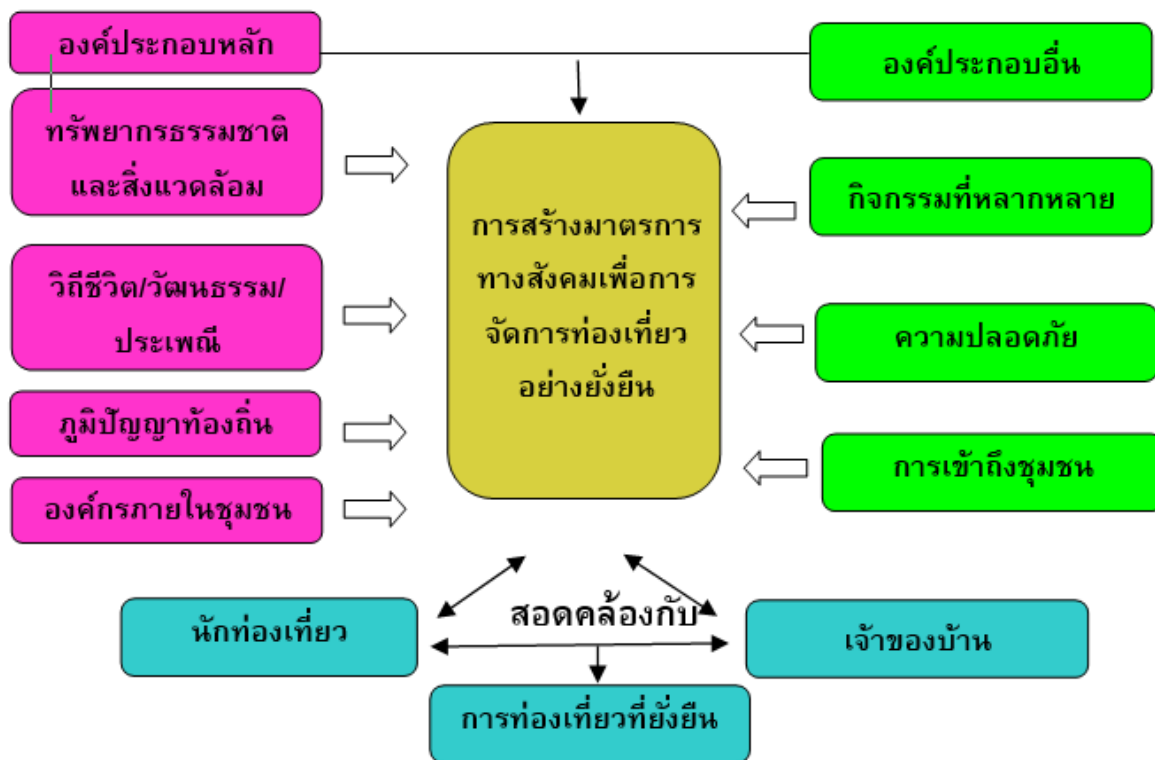
6) จัดทำเวทีประชุมระดับตำบลจำนวน 1 ครั้งเพื่อดำเนินการเผยแพร่ผลงานที่ได้จากการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้เพื่อให้ชุมชนและภาคีเครือข่ายชุมชนได้รับทราบผลการดำเนินงานของแผนงานวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณดังนี้

- 1) ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากแนวทางการสัมภาษณ์ และการจัดเวทีระดมสมอง ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอเป็นคำบรรยายความเรียง
- 2) ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่จำนวนและร้อยละนำเสนอเป็นคำบรรยายประกอบตาราง
- 3) การแปลความหมายในการประเมินความพึงพอใจหรือระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างใช้หลักเกณฑ์ในการกำหนดช่วงคะแนนเฉลี่ยเพื่อใช้ในการแปลความโดยใช้อันตรภาคชั้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การสร้างมาตรการทางสังคมเพื่อการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนกรณีศึกษาตำบลคอรัมจังหวัดอุตรดิตถ์ได้ดังนี้

1. บริบทภูมิปัญญาท้องถิ่นวัฒนธรรมของชุมชนคอรัมที่เป็นมาตรการทางสังคมเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว พบว่า ชุมชนตำบลคอรัม อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นชุมชนขนาดกลาง มีประวัติการตั้งถิ่นฐานโดยได้ก่อตั้งขึ้นมาเมื่อไรนั้นไม่ปรากฏหลักฐาน ได้มีการเล่าถึงว่าบริเวณคอรัมน่าจะปรากฏขึ้นมาตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนปลายและรัตนโกสินทร์ตอนต้น เชื่อว่ามีคนมาอาศัยอยู่แถบบ้านกองโค หมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 6 อยู่แล้ว ต่อมาได้รับผลกระทบจากศึกสงครามกับพม่าอยู่เสมอ เนื่องจากเป็นเส้นทางเดินทัพของพม่าโดยอาศัยแม่น้ำน่าน คนเหล่านี้อาจถูกจับมาเป็นเชลยหรือถูกเกณฑ์เป็นทหาร จนมีการวิเคราะห์ตีความว่าเผ่าพันธุ์ของชุมชนคอรัมน่าจะมาจากเวียงจันทน์ เพราะในสมัยสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 3) แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ได้เกิดกบฏเจ้าอนุวงศ์ขึ้น ทางไทยได้จัดส่งทัพไปปราบจนได้เวียงจันทน์มาเป็นเมืองขึ้น ขากลับกองทัพไทยได้กวาดต้อนผู้คนเมืองเวียงจันทน์มาเป็นเชลยศึก โดยใช้เมืองพิชัยเป็นเมืองหน้าด่านในการปราบกบฏทั้งนั้น (ฐารินี นวลแหลม และคณะ, 2546 : 73) ตำบลคอรัมตั้งอยู่ในเขตที่ราบลุ่มมีแม่น้ำน่านไหลผ่านจากทิศเหนือลงสู่ทิศใต้ผ่านพื้นที่ตำบลคอรัม ซึ่งอยู่ห่างจากอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ไปทางทิศใต้ประมาณ 48 กิโลเมตร ปัจจุบันมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 9,526 คน รวม 12 หมู่บ้าน (ศูนย์เรียนรู้สุขภาวะชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลคอรัม, 2559 : 15) ชุมชนตำบลคอรัมในช่วงเวลาที่ผ่านมาสิบปีที่ผ่านมา มีอัตลักษณ์เฉพาะของตำบลที่อยู่กันแบบญาติพี่น้อง มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีกระบวนการพัฒนาในตำบลที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพคนในการทำงานบริหารจัดการทั้งระดับท้องที่และท้องถิ่นมีการใช้เวทีทางความคิดเพื่อให้ได้ข้อมูลและใช้ข้อมูลในการวางแผนและดำเนินการพัฒนาตำบล

2. การส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชนและหน่วยงานภาคีมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว โดยการสร้างมาตรการทางสังคมเพื่อการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของตำบลคอรัมจังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า แนวทางการเพิ่มคุณค่าทางการท่องเที่ยวให้แก่ตำบลคอรัมจังหวัดอุตรดิตถ์นั้นมีแนวคิดสำหรับแนวทางการเพิ่มคุณค่าทางการท่องเที่ยวให้แก่ตำบลคอรัมจังหวัดอุตรดิตถ์ว่ามีปัจจัย/องค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ คือ

- 1) การวิเคราะห์กลุ่ม Target
- 2) การสร้างแหล่งท่องเที่ยวจากประวัติศาสตร์ที่ตอบสนองความต้องการเรียนรู้ของนักท่องเที่ยว
- 3) พยายามผลักดันการท่องเที่ยวไปที่ละเรื่องทีละสถานที่หรือทีละเส้นทาง
- 4) การพัฒนาที่ด้านบุคลากรในงานบริการทางการท่องเที่ยว
- 5) การพัฒนาโดยอาศัยความร่วมมือที่ยั่งยืนและเข้มแข็งของทุกภาคส่วน

3. การสร้างมาตรการทางสังคมเพื่อการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของตำบลคอรัมจังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่น โฮมสเตย์ และร้านอาหารในพื้นที่ ส่วนใหญ่มีความต้องการสาระสำคัญเกี่ยวกับมาตรการทางสังคมเพื่อการ

จัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของตำบลคอหมูจังหวัดอุดรดิตต์ ประกอบด้วยเนื้อหาของมาตรการ จำนวน 11 หมวดได้แก่ 1) การจัดสร้างและการจัดการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว 2) การรักษาคุณภาพและสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว 3) การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว 4) การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว 5) การพัฒนาการบริการท่องเที่ยว 6) การจัดบริการที่พัก 7) การพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยว 8) การสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้ทางการท่องเที่ยว 9) การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว 10) การสร้างสินค้าทางการท่องเที่ยว 11) การรักษาความปลอดภัยของการท่องเที่ยวและบทเฉพาะกาล

อภิปรายผลการวิจัย

การสร้างมาตรการทางสังคมเพื่อจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของตำบลคอหมูจังหวัดอุดรดิตต์ พบว่า องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดคือคนในชุมชนมีความรักและความภาคภูมิใจในทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมที่ชุมชนมีอยู่คนในชุมชนต้องรักษาและหวงแหนธรรมชาติและวัฒนธรรมของตนเองคนในชุมชนมีน้ำใจไมตรีต้อนรับผู้มาเยือนดีคนในชุมชนต้องร่วมมือกันประชาสัมพันธ์ความงามของชุมชนตนเอง และชุมชนต้องมีมาตรการทางสังคม/กฎระเบียบเพื่อให้เกิดความเรียบร้อยเมื่อมีนักท่องเที่ยวผู้ประกอบการต้องมีความรู้เรื่องงานบริการและชุมชนต้องมีของที่ระลึกที่โดดเด่นของตนเองเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญรองลงมาสำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชนให้เป็นไปอย่างยั่งยืนสอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งรัตน์ หัตถกรรม (2545:124)

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปข้อเสนอแนะที่พบจากการทำวิจัยดังต่อไปนี้

1. ควรมีการเผยแพร่ผลงานวิจัยหรือนำผลการวิจัยไปสู่ภาคปฏิบัติทั้งนี้เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่พูดสอดคล้องกันว่าตอบแบบสอบถามหรือให้ข้อมูลไปแล้วก็ไม่มีอะไรพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลง
2. ควรศึกษาการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ใกล้เคียงกับแหล่งท่องเที่ยวในตำบลคอหมู เพื่อสร้างมาตรการทางสังคมเพื่อจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างมาตรการทางสังคมเพื่อจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ของตำบลคอหมู เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความเหมือน ความแตกต่างสภาพปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
4. ควรส่งเสริมให้มีนักวิจัยท้องถิ่นเป็นผู้ทำการศึกษาวิจัยประเด็นความต้องการทางด้านระเบียบว่าด้วยความร่วมมือทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเนื่องนักวิจัยท้องถิ่นจะเป็นผู้ที่รับทราบปัญหาต่าง ๆ อย่างแท้จริงโดยอาจมีที่เลี้ยงจากสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานที่สนับสนุนส่งเสริมการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- ฐารินี นวนแหยม และคณะ. (2546). *ประวัติศาสตร์เมืองพิชัยเขตการศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์*. อุตรดิตถ์: พิมพ์
มิสสันต์.
- รุ่งรัตน์ หัตถกรรม. (2545). *แนวทางการพัฒนาหมู่บ้านผ้าไหมตำบลนาโพธิ์อำเภอนาโพธิ์จังหวัดบุรีรัมย์เป็น
แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม*. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการ
จัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศูนย์เรียนรู้สุขภาวะชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลคอรุม. (2559). *รายงานการศึกษาสุขภาวะตำบลคอรุม
อำเภอพิจัยจังหวัดอุตรดิตถ์*. องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพิจัย จังหวัดอุตรดิตถ์ : อัดสำเนา.
- องค์การบริหารส่วนตำบลคอรุม. (2561). *สภาพทั่วไป.ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2563. แหล่งที่มา:
<https://www.korum.go.th/condition.php>
- Yamane, Taro (1973). *Statistics : an introductory analysis*. New York: Harper&Row.